

Mall: Vårdplan Specialkost

Specialkost är mat med särskild sammansättning av näring eller konsistens som krävs för att ge en enskild persons förutsättningar att tillgodose behov av energi och näring i samband med sjukdom, funktionsnedsättning, symtom eller biverkningar som påverkar ätandet. Specialkost har alltså alltid en medicinsk orsak.

Ordination av specialkost är nutritionsbehandling och innefattar uppföljning och utvärdering av behandlingen. Det gäller särskilt kost med anpassad konsistens för att, om möjligt, återgå till mer hel konsistens.

Du kan läsa mer om specialkost och annan nutritionsbehandling i Rutin för mat, måltider och nutrition.

SÖKORD	SÅ ANVÄNDS SÖKORDET
Problem/bedömning	Sammanfatta den utredning som gjorts och som resulterat i att specialkost behövs. Det kan också vara information om ordination av specialkost från annan vårdgivare.
Mål	Formulera ett mål med behandlingen.
Planerad åtgärd/ordination	<p>Beskriv vilken typ av specialkost som ordinerats. Fördelas till omvårdnadspersonal när aktuellt.</p> <p>VAD – vilken specialkost ordineras NÄR – vilka måltider behöver anpassas HUR – hur ska mat och dryck anpassas hur maten behöver anpassas vid alla måltider under dygnet: frukost, lunch, kvällsmat, mellanmål och snacks. Ange om utförd åtgärd ska signeras. VEM – ange vilken professionen som ska utföra åtgärden, vem har rätt kompetens att assistera vid intag av mat vid tex sväljsvårigheter.</p> <p>ÅTERKOPPLING AV OMVÅRDNADSPERSONAL När och vad ska dokumenteras angående uppföljning i vårdplanen av omvårdnadspersonal, ex viktiga iakttagelser eller om åtgärden inte kan genomföras enligt instruktion.</p> <p>PLANERAD UPPFÖLJNING AV LEGITIMERAD När och hur planerad uppföljning ska ske av ordinerande sjuksköterska och/eller annan ordinator. Vid konsistensanpassad mat, följ upp relativt ofta, för att om möjligt gå tillbaka till mer hel kost.</p>
Uppföljning baspersonal	<p>Här visas det som dokumenteras av omvårdnadspersonalen: efterfrågad återkoppling, viktiga iakttagelser och förändringar eller om åtgärden inte kan genomföras enligt ordination.</p> <p>Här dokumenteras också alla kontakter som omvårdnadspersonal haft med legitimerad personal relaterat till vårdplanen.</p>
Utförd åtgärd/ Uppföljning	<p>Här dokumentera sjuksköterskan uppföljningen av specialkosten. Sjuksköterska ansvarar för att följa upp och utvärdera specialkosten utifrån uppsatta mål inklusive sammanfattning av uppföljning från baspersonal och andra involverade.</p>

Riskbedömning	Identifiera eventuella risker med tillredning och servering av specialkosten och värdera vem som kan utföra åtgärden, exempelvis om det finns risker vid ätsituationen med anledning av dysfagi (sväljsvårigheter).
Resultat	Beskriv resultatet av uppföljningen i förhållande till målet. Om målet uppnåtts – ta ställning till om specialkosten ska gälla en längre tid och planera in kommande uppföljning. Om målet ej uppnåtts – gå tillbaka till utredningen; behöver den kompletteras, behövs en ny utredning eller behöver specialkosten justeras?